

Länsstyrelsen
Gävleborg

YTTRANDE

2019-10-21

1 (2)

Dnr 4960-2019

Enheten för samhällsutveckling

Maria Andersson

Tel: 010-2251238

Maria.t.andersson@lansstyrelsen.se

Infrastrukturdepartementet

Remiss- Moderna tillståndsprocesser för elnät (SOU 2019:30) (I2019/01809/E)

Redogörelse för ärendet

Till Länsstyrelsen har, från Infrastrukturdepartementet, inkommit en remiss gällande ett utredningsförslag till moderna tillståndsprocesser för elnät.

Utredningens uppdrag har varit att se över regelverket för nätkoncessioner så att det inte skapar osäkerhet eller sätter upp onödiga hinder för energiaktörer, samtidigt som övriga samhällsintressen ska skyddas.

Allmänt

Länsstyrelsen har tagit del av utredningen och ser positivt på dess syfte. Länsstyrelsen delar utredningens bedömning att ett genomförande av förslaget kommer att underlätta för en omställning till ett elnät med större andel småskalig och förnybar elproduktion samtidigt som utvecklingen går mot en ökad elektrifiering i samhället, och att detta kommer att underlätta övergången till ett mer klimatneutralt energisystem.

Överväganden och förslag

Med dagens gällande regler kan en nätkoncession upphävas genom andra lagar såsom miljöbalken. Det har inneburit att en ledning efter prövning har tvingats flytta med hänsyn till enskilda intressen till en samhällskostnad som överstiger värdet på det som avses att skyddas. Utredningen föreslår därför att en nätkoncession inte ska kunna upphävas genom miljöbalken. Länsstyrelsen anser att detta kan bli problematiskt eftersom en beslutad nätkoncession gäller tills vidare. Förvisso kan en nätkoncession omprövas men endast på koncessionsägarens initiativ. En ledning har ofta en sträckning som har fastslagits decennier tidigare under helt andra förutsättningar än vad som gäller idag. Kraftledningar har historiskt sett dragits i städernas utkanter men med tiden har städerna vuxit utåt. Det är också vanligt att nytillkommande ledningar dras parallellt med de gamla för att minska på markanspråken. Detta kan medföra konflikter mellan att bygga bostäder för en växande befolkning i en tät och hållbar stadsstruktur och ledningens dragning. Det bör därför finnas möjlighet att pröva en nätkoncessions sträckning även i framtiden. Detta gäller såväl miljömässiga skäl som samhällsekonomiska skäl eftersom det kan vara mer ekonomiskt lönsamt att flytta ledningen än att avstå en bebyggelseutveckling.

Enligt utredningens förslag får en nätkoncession inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. I utredningen nämns dock inte något om hänsynstagande till den översiktliga planeringen såtillvida den inte ryms inom lämplighetsprövningen utifrån allmän synpunkt. Eftersom en antagen översiktsplan redan har gjort avvägningar mellan intressen för var det är lämpligt att placera ny bebyggelse ur ett hållbart markanvändningsperspektiv anser Länsstyrelsen att det förtydligas att den översiktliga planeringen ska ingå i hänsynstagande för ny nätkoncession.

Länsstyrelsen delar utredningens slutsats att beslut om betydande miljöpåverkan ska ligga kvar hos länsstyrelserna. Länsstyrelsen håller också med om att sådana bedömningar uppvisar stora variationer mellan olika länsstyrelser och välkomnar därför utredningens förslag om att nätmyndigheten bör ges i uppdrag att arbeta med en bättre samordning av projektprocessen kring elkoncessioner.

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag om underlättande för exploatören/verksamhetsutövaren att få tillgång till fastigheter vid detaljprojektering och markundersökning. Det är dock oklart om det är tänkt att beslut om tillträde endast meddelas av länsstyrelsen om inte fastighetsägaren frivilligt ger tillträde eller om det är tänkt att länsstyrelsen alltid först ska meddela beslut om tillträde oavsett om fastighetsägaren ger sitt samtycke. Det bör, i första hand, undersökas om fastighetsägaren lämnar sig samtycke till tillträde till fastigheten. Det bör endast begäras beslut om tillträde till fastighetsägaren om fastighetsägaren inte frivilligt lämnat samtycke. Länsstyrelsen vill tillägga att länsstyrelsen bör kunna fatta ett beslut om tillträde till flera fastigheter i ett och samma beslut, ett beslut bör alltså inte vara bundet till en enskild fastighet.

I utredningen föreslås att en länsstyrelse kunna kräva att det ställs en säkerhet för framtida ersättningsanspråk inför undersökningar. Länsstyrelsen anser att en sådan bestämmelse föregås av tydliga riktlinjer med exempelvis schabloner som länsstyrelsen kan förhålla sig till.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Veronica Lauritzsen med Maria Andersson som föredragande. I handläggningen av ärendet har handläggare från miljöenheten och enheten för samhällsutveckling deltagit.

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd